

Luonnonvara- ja
biotalouden
tutkimus 52/2018

Kalatalouden toimialakatsaus 2018

Markku Kärnä, Joonas Valve ja Jari Setälä

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 52/2018

Kalatalouden toimialakatsaus 2018

Markku Kärnä, Joonas Valve ja Jari Setälä

Luonnonvarakeskus, Helsinki 2018

Kärnä, M., Valve, J. ja Setälä, J. 2018. Kalatalouden toimialakatsaus 2018. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 52/2018. Luonnonvarakeskus, Helsinki. 25 s.

ISBN 978-952-326-642-1 (Painettu)

ISBN 978-952-326-643-8 (Verkkajulkaisu)

ISSN 2342-7647 (Painettu)

ISSN 2342-7639 (Verkkajulkaisu)

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-643-8>

Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)

Kirjoittajat: Markku Kärnä, Joonas Valve ja Jari Setälä

Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2018

Julkaisuvuosi: 2018

Kannen kuva: Pro Kala Ry:n kuvapankki

Painopaikka ja julkaisumyynti: Juvenes Print, <http://luke.juvenesprint.fi>

Tiivistelmä

Markku Kärnä¹⁾, Joonas Valve¹⁾ ja Jari Setälä²⁾,
markku.karna@luke.fi, joonas.valve@luke.fi, jari.setala@luke.fi

¹⁾Luonnonvarakeskus (Luke), Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki

²⁾Luonnonvarakeskus (Luke), Itäinen Pitkäkatu 3, 20520 Turku

Kalatalouden toimialakatsauksessa kuvataan suomalaisen merikalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellista tilaa. Katsaus perustuu kalatalouden yritysten viimeisimpiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin.

Vuonna 2016 kalatalousalalla oli 1 779 yritystä. Yritysten kokonaistuotot olivat 901 miljoonaa euroa. Kalatalouden tuottama jalostusarvo oli 146 miljoonaa euroa ja yritysten työllistävyys 2 502 henkilötyövuotta. Yrityksistä 73 prosenttia oli kalastusyrittäjiä. Katsauksessa tarkastellaan yrityksiä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 296 euroa vuodessa. Kalastuksen ja vesiviljelyn toimialoilla ovat mukana sitä pienemmätkin yritykset ja elinkeinonharjoittajat.

Tuotoiltaan suurin toimiala oli kalan tukkukauppa. Henkilöstöä oli eniten jalostajien palveluksessa.

Muiden toimialojen paitsi kalastuksen tuotot kasvoivat vuonna 2016. Eniten kasvoivat tukkukaupan tuotot, 15 prosenttia. Kalan ja kalatuotteiden tuonti- ja vientimäärät ja arvot kasvoivat vuonna 2017.

Vuonna 2016 pienten rannikkokalastajien sekä isojen troolareiden tuotot ja nettotulokset kasvoivat. Suurten rannikkokalastusyritysten (liikevaihto yli 10 000 €) ja pienten trooliyritysten nettotulokset heikkenivät. Vesiviljely-yritysten tuotto kasvoi ja toimialan kannattavuus parani. Pienten kalanjalostajien tuotot laskivat, mutta isojen ja keskisuurten jalostusyritysten tuotot nousivat lievästi. Isojen jalostusyritysten kannattavuus heikkeni. Kalatukkukaupassa isojen ja keskisuurten yritysten tuotot kasvoivat, mutta pienten laskivat. Toimialan kannattavuus parani. Kalaan erikoistuneessa vähittäiskaupassa tuotot pysyivät viime vuoden tasolla tai hiukan sen yläpuolella, mutta kannattavuus parani kaikissa kokoluokissa.

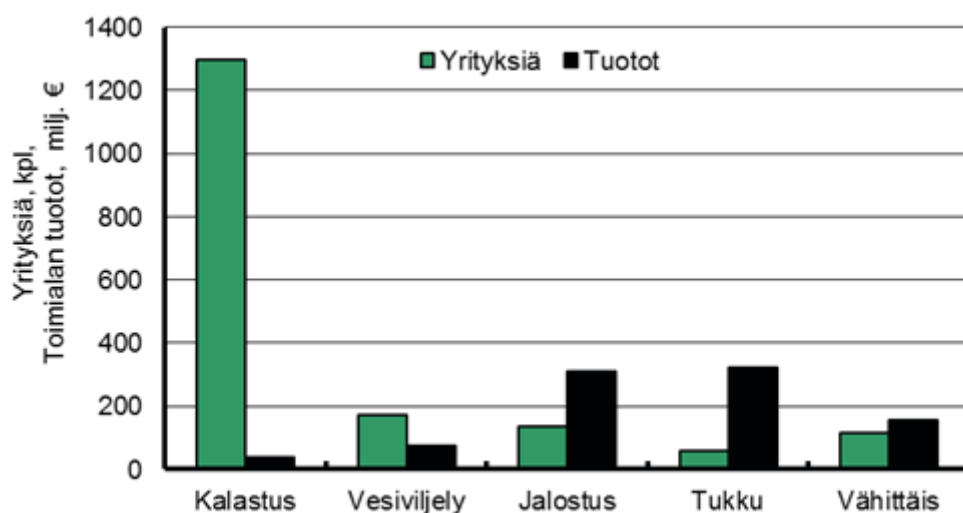
Asiasanat: kalanjalostus, kalan vähittäiskauppa, kalastus, kalatalous, kalatukkukauppa, taloudellinen analyysi, toimialakatsaus, vesiviljely

Sisällys

1. Kalatalouden tuotot kasvoivat	5
2. Kalastuksen nettotulos oli positiivinen	7
3. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat ja kannattavuus parani	9
4. Jalostustoimialan tuotot kasvoivat.....	11
5. Kalatukkukaupan tuotot kasvoivat.....	13
6. Kalaan erikoistuneella vähittäiskaupalla oli voitollinen vuosi.....	16
7. Menetelmät ja tulosten luotettavuus.....	17
7.1. Aineisto ja menetelmät.....	17
7.2. Tulosten luotettavuus	18
Viitteet	19
Liitteet.....	20

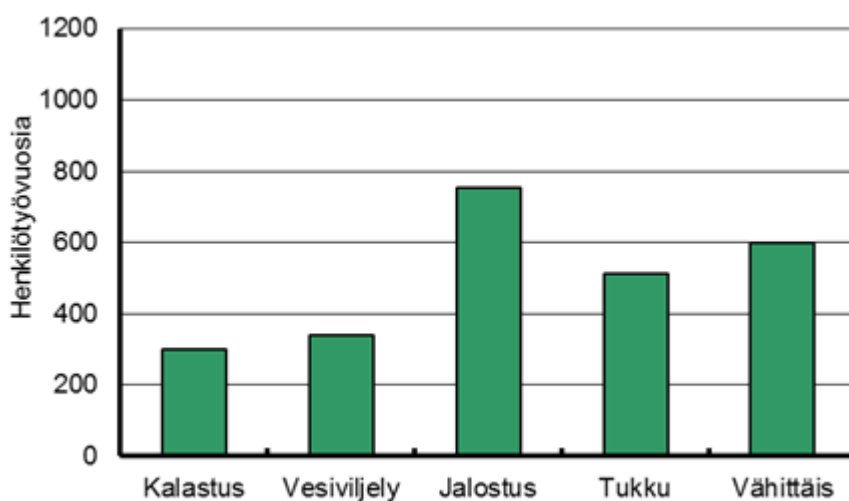
1. Kalatalouden tuotot kasvoivat

Vuonna 2016 kalataloudessa toimi 1 779 yritystä. Toimialan yritysten kokonaismäärä kasvoi muutamalla kymmenellä yrityksellä. Suurin osa toimialan yrityksistä (73 %) oli kalastusyrityksiä, koska myös pienet kalastajat olivat tarkastelussa mukana. Kalatalouden toimialojen kokonaistuotot olivat 901 miljoonaa euroa, mikä on 7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Koko kalatalouden jalostusarvo kasvoi lähes viidenneksellä ja oli 146 miljoonaa euroa (liite 1). Kalakauppa ja jalostus ovat hyvin keskittyneitä eli kymmenen suurinta yritystä tuottaa selvästi yli 80 prosenttia toimialojen kokonaisliikevaihdosta. (liite 2).

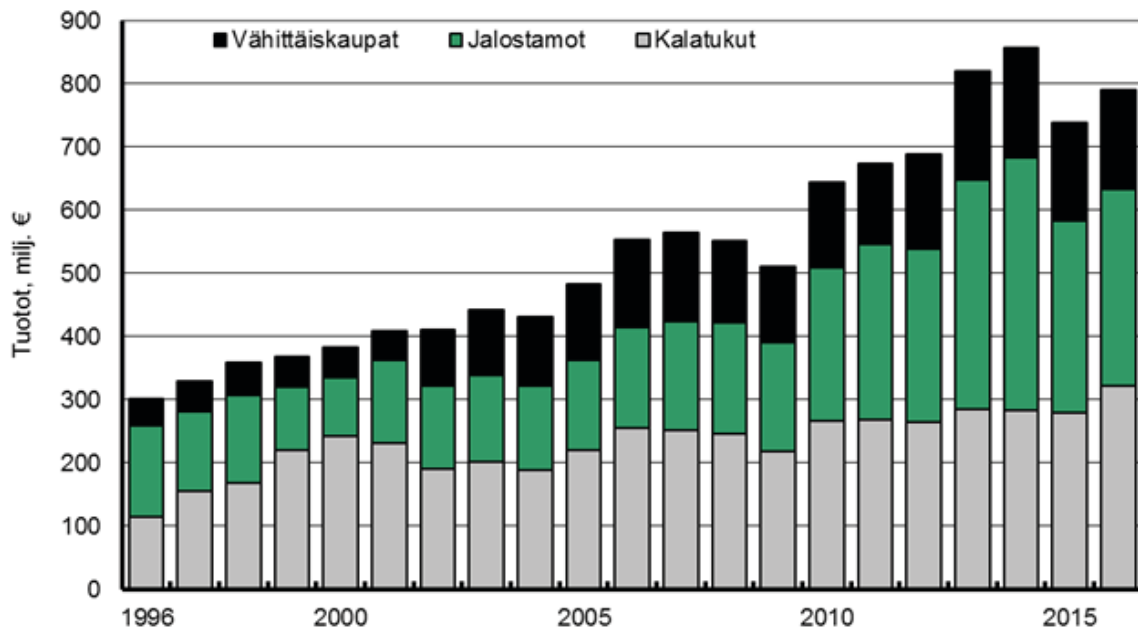
Kuva 1. Kalatalouden toimialojen yritysten lukumäärät ja tuotot vuonna 2016.

Kalatalouden työllistävyys oli 2 502 henkilötyövuotta. Kalanjalostus työllisti eniten, 30 prosenttia kalatalouden henkilötyövuosista. Tukku- ja vähittäiskaupan osuus oli yhteensä 44 prosenttia (kuva 2, liite 1). Kalatalouden kokonaistyöllistävyys laski yhden prosentin. Henkilöstön määrä kasvoi tukku- ja vähittäiskaupassa ja laski muilla toimialoilla.

Kuva 2. Kalatalouden toimialojen työllistävyys henkilötyövuosina vuonna 2016.

Vuonna 2016 kalatalouden tuotot kasvoivat. Kalastuksen tuotot vähenivät, mutta muiden kalatalouden toimialojen tuotot kasvoivat (liite 1). Tukkukaupan tuotto kasvoi 15 prosenttia ja vesiviljelyn 10 prosenttia. Vähemmistä tuotoista huolimatta kalastuksen nettotulos kasvoi neljänneksellä pääosin isojen troolirytysten kannattavuuden kasvun myötä. Myös vesiviljely-yritysten kannattavuus nousi. Kalanjalostuksen tuotot ja samalla nettotulos kasvoivat hiukan. Tukkukaupan tuotot ja nettotulos puolestaan paranivat. Vähittäiskaupan tuotot kasvoivat ja nettotuloskin parani tappiollisen vuoden 2015 jälkeen. Tukkukauppa teki vuonna 2016 jalostustakin suuremmat tuotot (kuva 3).

Kuva 3. Kalanjalostuksen, tukkukaupan ja vähittäiskaupan yhteenlasketut reaalityöt vuosina 1996-2016.

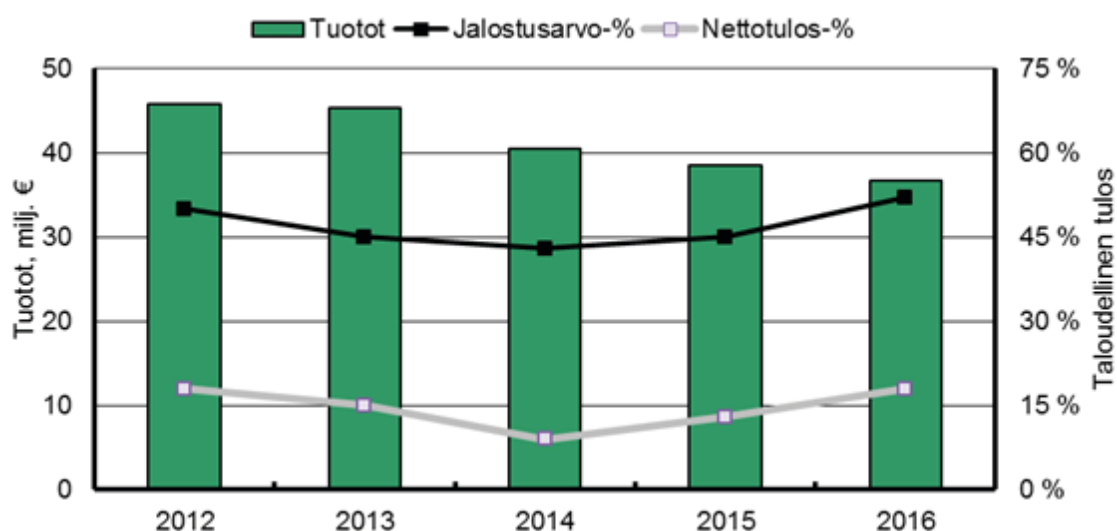
Suomeen tuotiin ihmisravinnoksi 490 miljoonalla eurolla 92 miljoonaa kiloa kalaa, äyriäisiä, mätää ja muita kalatuotteita vuonna 2017. Tuonnin kokonaismäärästä suurin osa (65 miljoonaa kiloa) tuli Norjasta, josta tärkeimmät ihmisravinnoksi tuodut tuotteet olivat tuore kokonainen merilohi, katkaravut sekä sillivalmisteet ja -säilykkeet. Norjan lisäksi tärkeimmät tuontimaat olivat Ruotsi, Tanska ja Viro.

Suomesta vietiin ihmisravinnoksi kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita 59 miljoonaa kiloa vuonna 2017. Viennin arvo oli 137 miljoonaa euroa. Kalatuotteita vietiin eniten Tanskaan, Viroon, Iso-Britanniaan ja Ranskaan. Viennin arvo kaikkiin edellä mainittuihin maihin kasvoi edellisvuodesta.

2. Kalastuksen nettotulos oli positiivinen

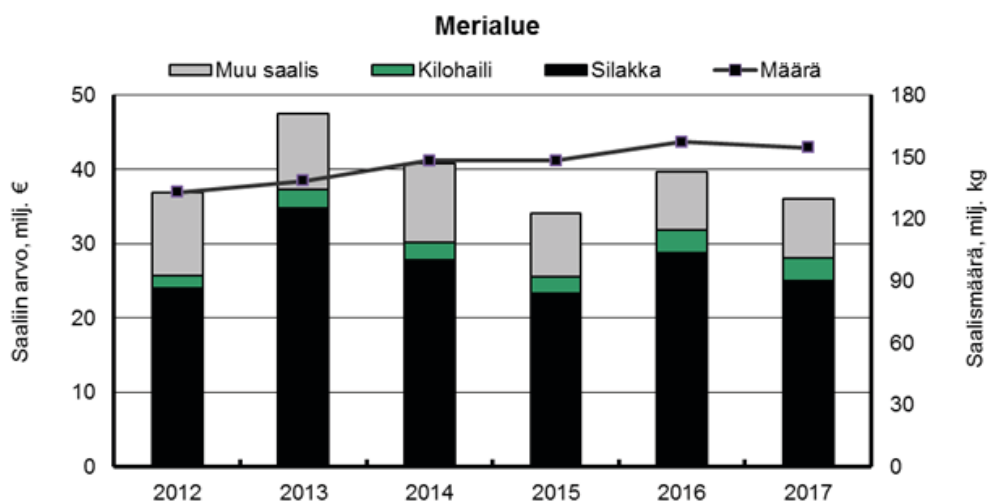
Vuonna 2016 merialueella toimi 1 298 kalastusyrittästä (liite 3: taulukko 3.1). Suurin osa kalastusyrittäistä oli rannikkokalastusyrittäisiä. Ne on luokiteltu liikevaihdon mukaan yli ja alle 10 000 euron (alv-raja) yrityksiin. Alle 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajia oli 80 prosenttia kaikista kalastusyrittäistä ja yli 10 000 euron rannikkokalastusyrittäisiä oli 17 prosenttia. Troolikalastusyrittäisiä oli neljä prosenttia. Kalastusyrittästen kokonaismäärä kasvoi 42 yrityksellä. Pienten (alle 10 000 €) rannikkokalastajien määrä kasvoi yli sadalla, suurempien (yli 10 000 €) rannikkokalastusyrittästen määrä laski vastaavasti. Tämä johtui uuden alv-ajan käyttöönotosta (10 000 €) vuonna 2016. Vuoteen 2015 saakka raja oli 8 500 euroa. Pienten troolarikalastusyrittästen määrä kasvoi kahdella. Isojen trooliyrittästen määrä pysyi ennallaan.

Kalastusyrittästen yhteenlasketut tuotot olivat 37 miljoonaa euroa vuonna 2016. Ne vähenivät 5 prosenttia vuodesta 2015 (kuva 4). Isot troolarit tekivät yli puolet kalastuksen tuotoista. Isojen trooliyrittästen tuotot ja nettotulos kasvoivat, kun taas pienten troolareiden tuotot ja nettotulos laskivat. Parhaimman tuloksen tekivät yli 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastusyrittäiset. Kalastuksen nettotulos oli kaikissa ryhmissä positiivinen. Kalastajat tekivät noin 4 miljoonan euroa arvosta nettoinvestointeja. Eniten investoivat isot trooliyrittäiset (2 miljoonaa euroa) ja suuret rannikkokalastusyrittäiset (1 miljoonaa euroa). Kalastusyrittästen vakavaraisuus oli hyvä muilla paitsi isoilla troolareilla. Isojen trooliyrittästen omavaraisuusaste oli huono. Maksuvalmius puolestaan oli tyydyttävä tai hyvä kaikilla kalastusyrittäisillä.

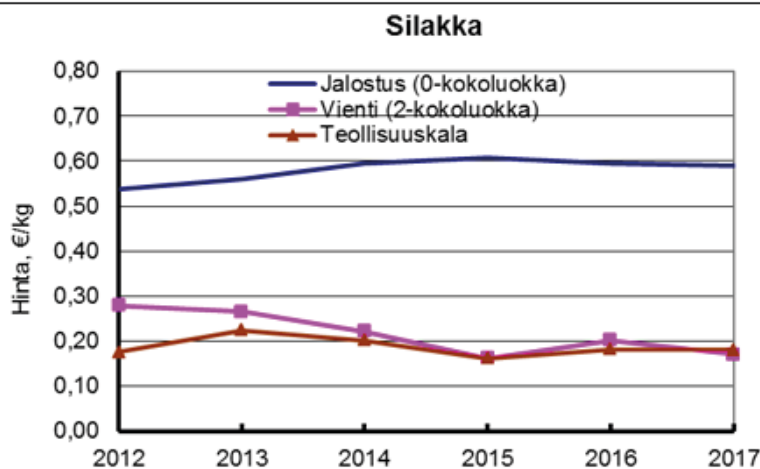
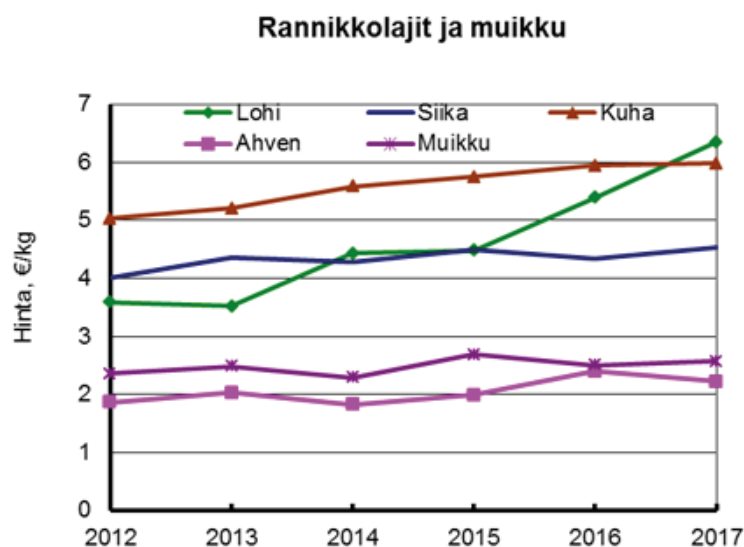

Kuva 4. Kalastusyrittästen tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2012–2016.

Vuonna 2017 ammattikalastajien saalis Itämerestä oli 155 miljoonaa kiloa ja arvoltaan 36 miljoonaa euroa. Saaliin määrä ja arvo laskivat edellisvuodesta (kuva 5). Silakkasaaliin arvo laski 4 miljoonalla eurolla vuodesta 2016. Noin kolmannes silakkasaaliista vietiin Ruotsiin, Viroon ja Tanskaan. Silakan osuus saaliin arvosta oli 69 prosenttia. Vuonna 2015 saaliin arvo laski, kun pakastetun elintarvikesilakan vienti Venäjälle oli loppunut. Tämän jälkeen löytyi jonkin verran korvaavia markkinoita Itä-Euroopan muista maista. Kalajauhon raaka-aineen kysyntä Tanskaan väheni vuonna 2017, koska Tanskan oma teollisuuskalakiintiö kasvoi. Uuden kalajauhotehtaan myötä silakan kysyntä kotimaassa kasvoi merkittävästi vuosina 2016 ja 2017. Polttoaineen hinnat ovat pysyneet suhteellisen vakaina. Silakan keskihinta nousi vuonna 2016 ja pysyi lähes samalla tasolla kuin vuonna 2017. Useimpien muiden kaupallisesti merkittävien kalalajien hinnat ovat nousseet (kuva 6).

Kuva 5. Ammattikalastajien saaliin reaaliarvon ja määrän (viiva) kehitys merellä vuosina 2012–2017 (Luonnonvarakeskus 2018b).

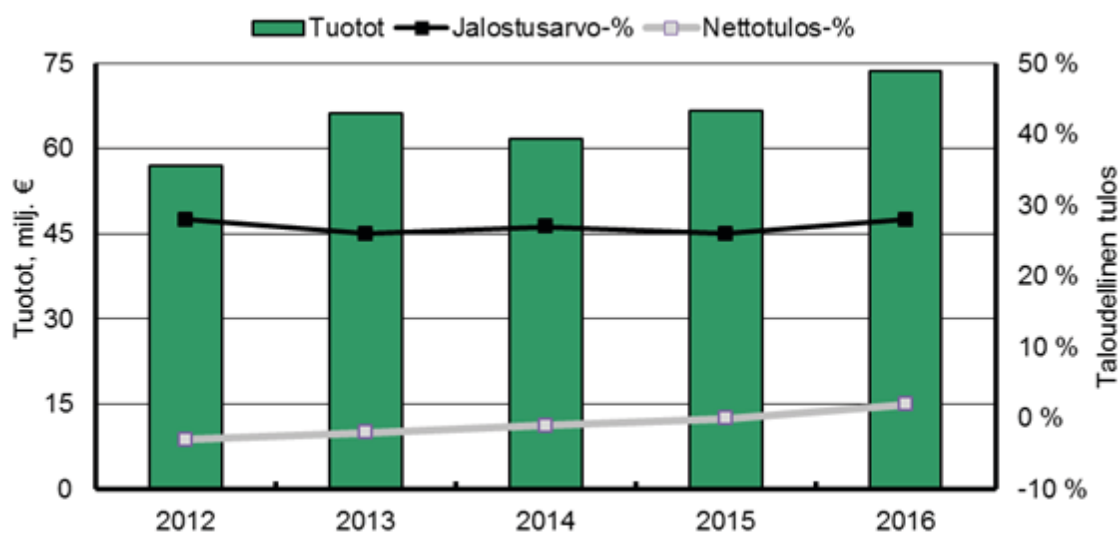

Kuva 6. Silakan sekä lohien, siian, kuhan, ahvenen ja muikun reaaliset tuottajahinnat vuosina 2012–2017 (Luonnonvarakeskus 2018a).

3. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat ja kannattavuus parani

Vuonna 2016 maassamme toimi 173 päätoimista vesiviljely-yritystä (liite 3: taulukko 3.2). Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 74 miljoonaa euroa. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat samalla kun toimialan kannattavuus (kuva 7) parani. Vesiviljely-yritysten luokittelua on edellisestä katsauksesta muutettu. Yritykset luokiteltiin nyt viiteen luokkaan pääasiallisen tuotantosuunnan mukaan. Uudet luokat ovat ruokakalatuotanto meressä, ruokakalatuotanto sisävesissä, kiertovesikasvatus, poikastuotanto ja luonnonravintolammikkoviljely. Myös kaikki pienet yritykset olivat mukana tarkastelussa.

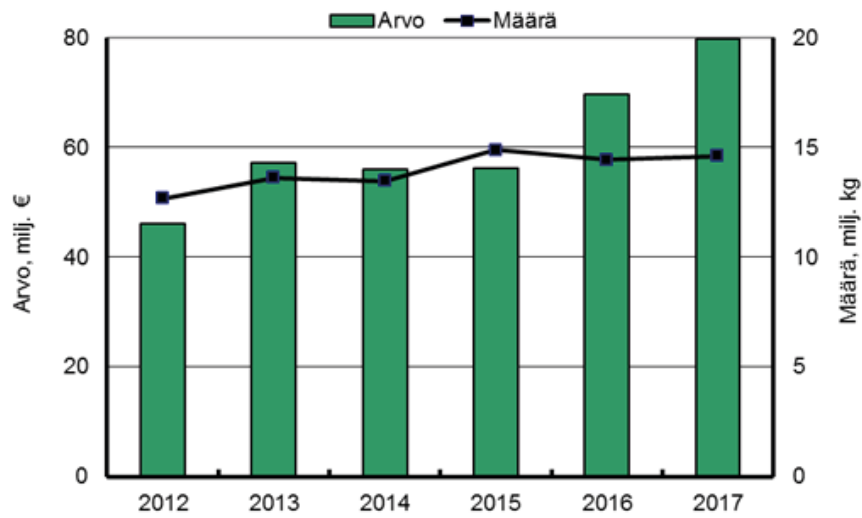
Yli puolet vesiviljely-yritysten tuotoista tuli merialueen ruokakalatuotannosta, noin 43 miljoonaa euroa. Tämän luokan yritysten toiminta oli myös kannattavinta (liite 3: taulukko 3.2). Nettotulos oli voitollinen kaikissa muissa tuotantomuodoissa paitsi kiertovesikasvatuksessa. Nettoinvestoinnit lasivat merialueen ja sisävesien ruokakalatuotannossa ja kasvoivat poikastuotannossa ja luonnonravintolammikkoviljelyssä. Merialueen ruokakalatuottajat investoivat eniten, 1,2 miljoonalla eurolla Toimialan vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyviä tai tyydyttäviä kiertovesikasvatusyrityksiä lukuun ottamatta.

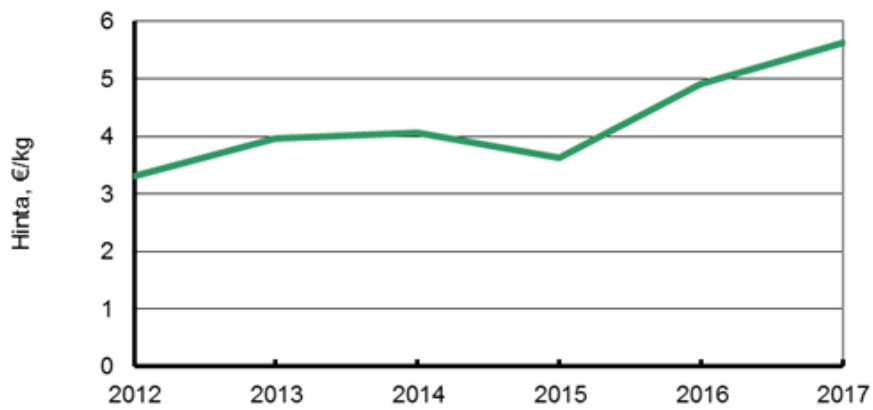
Kuva 7. Vesiviljely-yritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotulokset reaalin kehitys vuosina 2012–2016.

Vuonna 2017 Suomessa viljeltiin kokonaisuudessaan noin 15 miljoonaa kiloa ruokakalaa (perkaamaton paino). Luku sisältää sekä päätoimiset että sivutoimiset vesiviljelijät. Tuotannon määrä kasvoi edellisvuodesta prosenttia ja tuotannon arvo oli 80 miljoonaa euroa (kuva 8). Ruokakalatuotannon reaaliarvo nousi 10 miljoonaa euroa, vaikka tuotantomäärä kasvoi vähän. Tämä selittyy pääasiassa kirjoloihen lihan ja mädin tuottajahintojen nousulla.

Yli 90 prosenttia ruokakalatuotannosta on kirjolohta. Vuonna 2017 tuotettiin 14 miljoonaa kiloa kirjolohta ja 0,8 miljoonaa kiloa siikaa. Vuonna 2017 kirjolohituotannon arvo oli 70 miljoonaa euroa ja siian 7 miljoonaa euroa. Muita viljelylajeja kuten taimenta, nieriää, sampea, kuhaa ja ankeriasta viljeltiin yhteensä noin 0,2 miljoonaa kiloa. Ruokakalan lisäksi vuonna 2017 tuotettiin noin 50 miljoonaa kalanpoikasta (pois lukien vastakuoriutuneet). Kirjoloihen poikastuotannon arvo oli 14 miljoonaa euroa. Noin kolmannes poikasista oli siikoja, joiden arvo oli 4 miljoonaa euroa. Kirjoloihen poikasista pääosa käytettiin jatkokasvatukseen, mutta pienistä siian poikasista suuri osa päättyi istutuksiin. Kirjoloihen tuottajalle maksettu kilohinta nousi 15 prosenttia (0,75 euroa) vuodesta 2016 vuoteen 2017 (kuva 9).

Kuva 8. Kasvatetun ruokakalan tuotannon reaaliarvo ja tuotantomäärä vuosina 2012–2017.

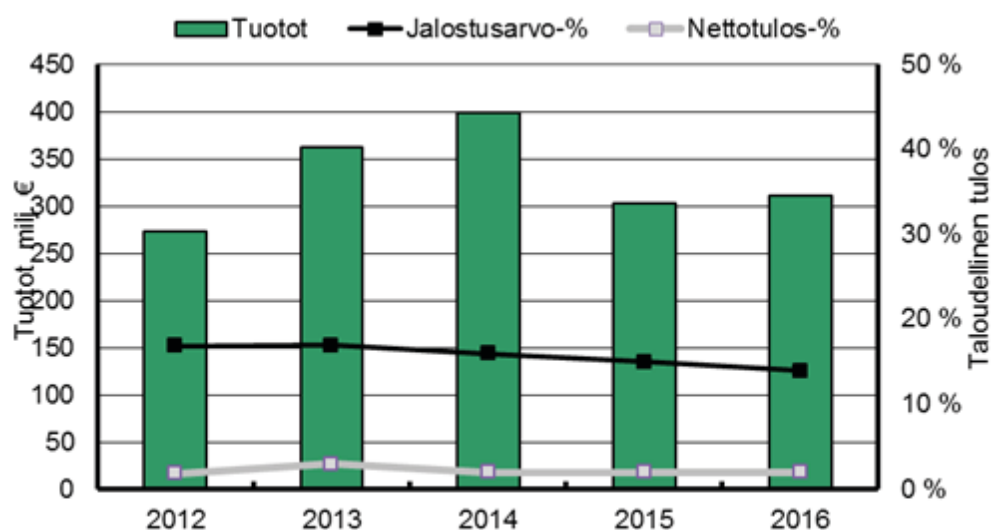

Kuva 9. Kirjolohen reaalihinnan kehitys vuosina 2012–2017 (Luonnonvarakeskus 2018a).

4. Jalostustoimialan tuotot kasvoivat

Vuonna 2016 Suomessa oli 134 kalanjalostusyriytystä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 296 euroa vuodessa (liite 3: taulukko 3.3)¹. Kalanjalostuksen tuotot olivat 311 miljoonaa euroa. Tuotot kasvoivat kolme prosenttia (kuva 10). Tuotot kasvoivat suurissa ja keskiuurissa jalostusyriytksissä, mutta pienissä ne laskivat. Nettotulos parani keskiuurissa, pysyi ennallaan pienissä ja lähes ennallaan suurissa yriytksissä. Pienten yriytsten tuotot vähenivät 12 prosenttia, mutta nettotulos pysyi kuitenkin ennallaan. Keskiuurten yriytsten kannattavuus puolestaan parani kolmanneksella, vaikka tuotot kasvoivat vain kolme prosenttia. Isojen yriytsten tuotot ja nettotulos pysyivät lähes ennallaan.

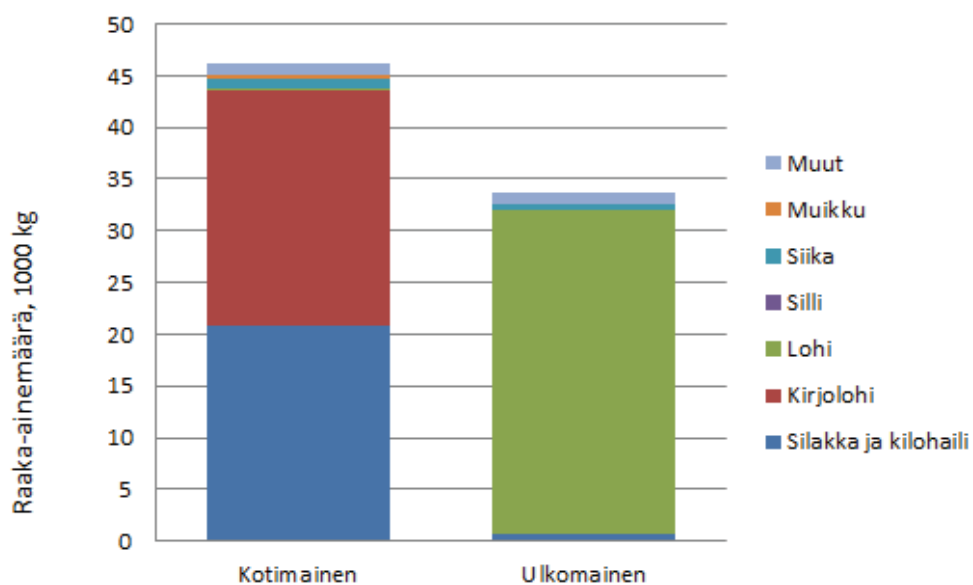
Tuontilohi on jalostusteollisuuden tärkeimpiä raaka-aineita. Raaka-aineen korkea hinta vaikutti kalanjalostuksen kannattavuuteen. Jalostussektori työllisti 753 henkilötyövuotta, mikä oli 6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Toimialan nettoinvestoinnit kasvoivat 4,3 miljoonaa euroon vuonna 2016. Sekä isot että keskiuurat yriytksen investoivat edellisvuotta enemmän. Isojen ja keskiuurten jalostusyriytsten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttävät. Pienten yriytsten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvät.

Kuva 10. Kalanjalostusyriytsten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2012–2016.

Vuonna 2015 kalajalosteiden raaka-aineina käytettiin 80 miljoonaa kiloa kalaa (kuva 11), josta 46 miljoonaa kiloa oli kotimaista ja 34 miljoonaa kiloa tuontikalaa. Kotimaisen kalan käyttö väheni, mikä selittyy pääosin silakan pakastuksen vähenemisestä Venäjän viennin tyrehtyttyä. Norjalaisen lohen käyttö on pitkällä aikavälillä jalostuksessa lisääntynyt. Vuonna 2015 lohen tuonti väheni, koska lohen hinta oli niin korkea. Lohen tuonti on tämän jälkeen taas kääntynyt kasvuun, vaikka hinta on pysynyt korkeana. Lohen ohella tärkeimmät jalostusteollisuuden käyttämät lajit olivat kirjolohi, silakka ja siika. Vuonna 2015 lohta ja kirjolohta jalostettiin yhteensä 44 miljoonaa kiloa ja siikaa vajaa miljoona kiloa.

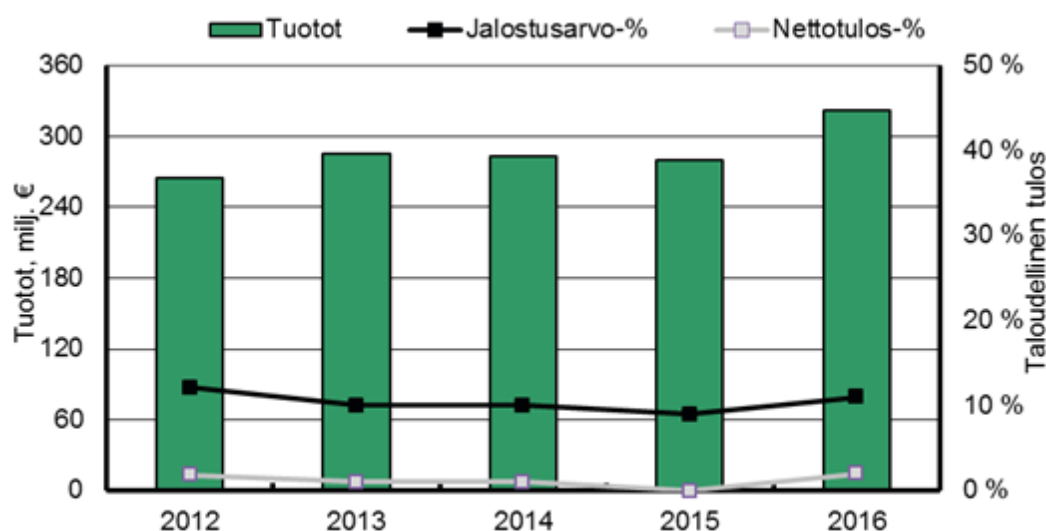
¹ Tilastokeskuksen Yritysrekisteriin kuuluvien yriytsten liikevaihtoraja oli 11 296 euroa vuonna 2016. Jalostuksen, tukkukaupan ja kalan vähittäiskaupan taloudelliset tiedot on laskettu Tilastokeskuksen tilinpäätösaineistosta, jossa sovelletaan yllä olevaa liikevaihtorajaa.

Kuva 11. Kalanjalostukseen käytetty kotimainen ja ulkomainen kala vuonna 2015 (Luonnonvarakeskus 2016).

5. Kalatukkukaupan tuotot kasvoivat

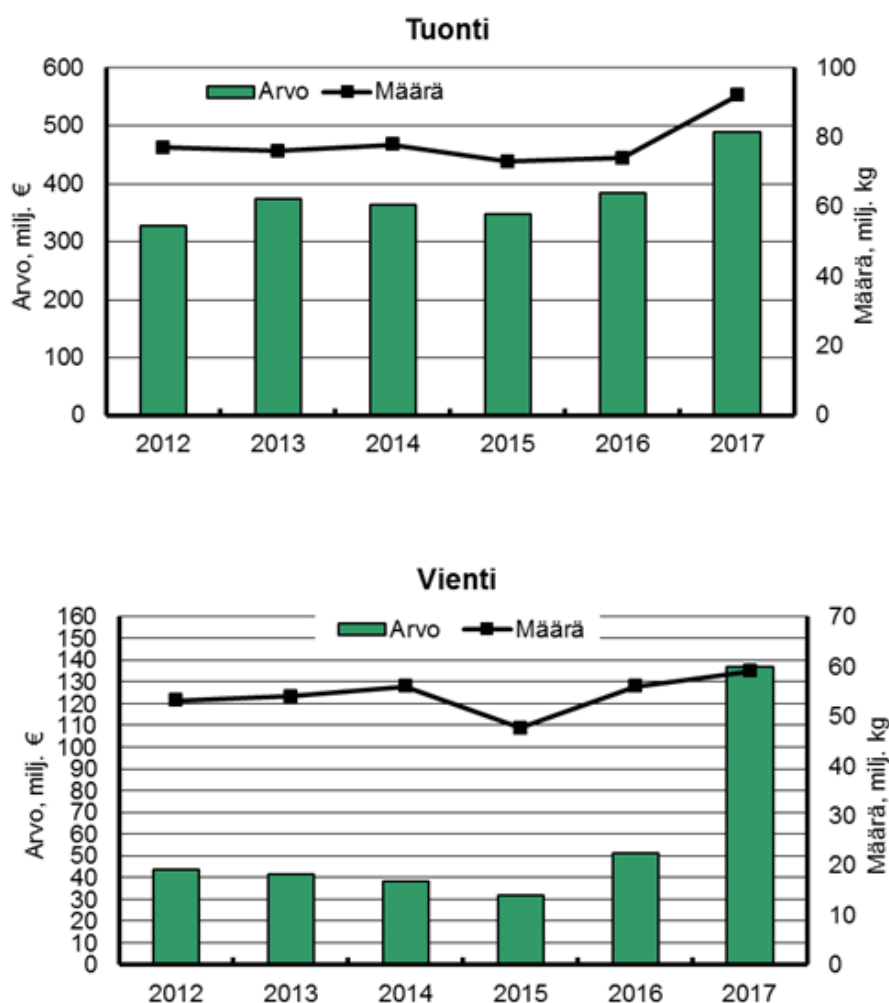
Vuonna 2016 Suomessa oli 60 kalatukkuyritystä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 296 euroa vuodessa (liite 3: taulukko 3.4). Yritysten lukumäärä kasvoi kahdella yrityksellä ja toimialan työllistävyys kasvoi vuodesta 2015. Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 322 miljoonaa euroa. Tuotot kasvoivat 15 prosenttia edellisvuodesta (kuva 12). Isojen ja keskisuurten yritysten tuotot nousivat, mutta pienten laskivat. Toimialan kannattavuus parani, koska isojen ja keskisuurten yritysten nettotulos parani. Pienten yritysten kannattavuus heikkeni. Lohen korkea hinta nosti isojen ja pienten yritysten liikevaihtoa, mutta lohi kävi liian kalliiksi monille pienille yrityksille. Kalatukkuyritykset investoivat yhteensä lähes 4 miljoonalla eurolla. Pienet ja keskisuuret kalatukkuyritykset investoivat aiempaa enemmän, isot aiempaa vähemmän. Isojen tukkukauppojen vakavaraisuus ja maksuvalmius oli hyvä. Keskisuurten tukkukauppojen vakavaraisuus oli huono ja maksuvalmius tyydyttävä. Pienten yritysten vakavaraisuus oli huono ja maksuvalmius heikko.

Kuva 12. Kalatukkuyritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2012-2016.

Suomeen tuotiin 116 miljoonaa kiloa kalaa ja kalatuotteita vuonna 2017. Edellisvuoteen verrattuna tuontimäärä kasvoi 14 miljoonaa kiloa ja tuonnin arvo 109 miljoonaa euroa. Tuonnin arvo oli 510 miljoonaa euroa. Ihmisravinnoksi Suomeen tuotiin kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita 490 miljoonalla eurolla (kuva 13). Elintarviketuonnin reaaliarvo nousi edellisvuodesta 106 miljoonalla eurolla. Ihmisravinnoksi kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita tuotiin 92 miljoonaa kiloa, noin 18 miljoonaa kiloa aiempaa vuotta enemmän. Puolet koko tuonnin määrästä tuli Norjasta. Tärkeimmät Norjasta tuodut tuotteet olivat tuore merilohi (42 miljoonaa kiloa), katkaravut sekä sillivalmisteet ja -säilykkeet. Pääosa tuonnin kasvusta selittyi Norjan lohen läpiviennillä, joka on aiemmin ollut hyvin vähäistä.

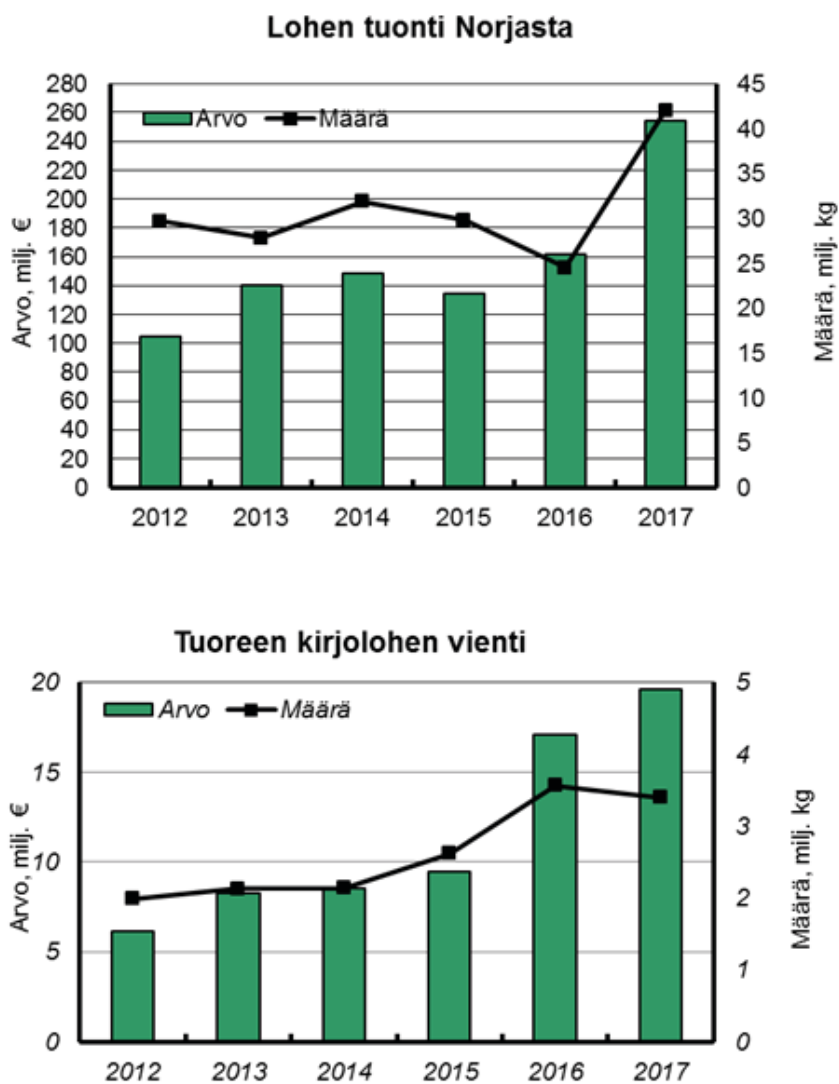
Suomesta vietiin kalaa ja kalatuotteita 77 miljoonaa kiloa vuonna 2017. Viennin määrä kasvoi viidellä miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Viennin arvo oli 148 miljoonaa euroa ja kasvua oli peräti 90 miljoonaa euroa. Ihmisravinnoksi tarkoitetun kalan, äyriäisten ja kalatuotteiden viennin arvo oli 137 miljoonaa euroa ja määrä 59 miljoonaa kiloa. Tärkeimmät vientituotteet olivat tuore lohi ja kirjolohi, pakastettu silakka ja kilohaili, mäti ja mätituotteet sekä rehukala. Viennin arvon merkittävä kasvu johtuu arvokkaan lohen ja kirjolohen viennin kasvusta. Vielä vuonna 2015 pääosa viennistä oli edullisempia kalalajeja. Kalatuotteita vietiin määrällisesti eniten Tanskaan ja Viroon. Kirjolohta vietiin paljon Valko-Venäjälle ja muihin Itä-Euroopan maihin.

Kuva 13. Ihmisravinnoksi käytettyjen äyriäisten ja kalatuotteiden tuonnin ja viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2012–2017 (Luonnonvarakeskus 2018c).

Vuonna 2017 tuoretta kokonaista lohta tuotiin Norjasta noin 42 miljoonaa kiloa ja 254 miljoonalla eurolla. Norjalaisen lohen tuonti kasvoi 18 miljoonalla kilolla. Pääosa tästä määrästä jatkoi matkaansa sellaisenaan Suomesta eteenpäin, eli kala vietiin Norjasta Suomen läpi muihin Euroopan maihin. Tuonnin reaaliarvo kasvoi lähes 60 prosenttia (kuva 14). Norjalaisen lohen hinta oli ennätyskorkea vuonna 2017.

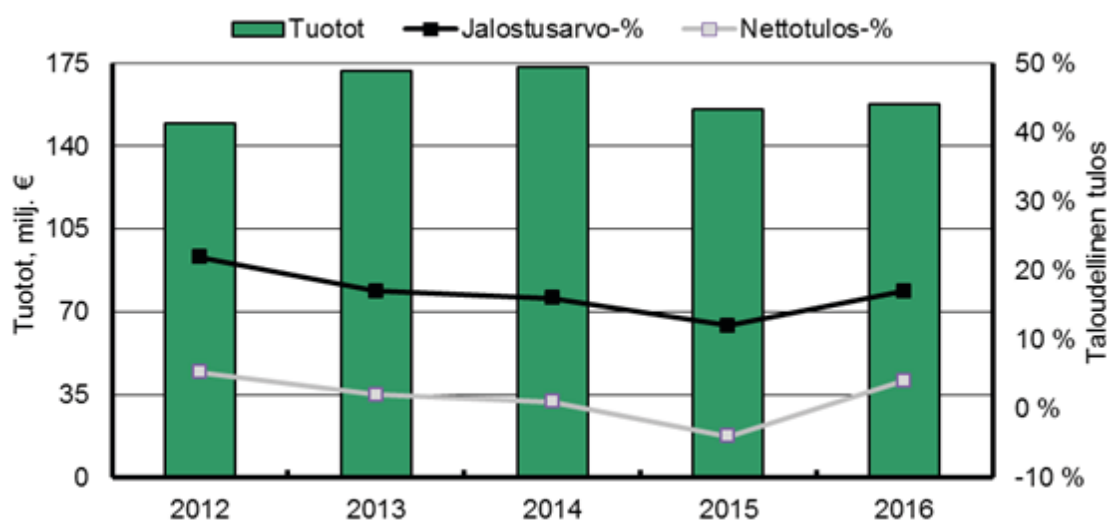
Venäjän markkinat ovat perinteisesti olleet tärkeä markkina-alue suomalaiselle silakalle ja kilohailille. Vuoden 2014 elokuusta lähtien pakastettua silakkaa ja kilohailia ei ole voinut viedä Venäjälle. Tämän jälkeen Venäjälle on viety vain maustekalaa, koska se ei ole tuontikiellon alainen tuote. Silakan vienti muihin Itä-Euroopan maihin on korvannut Venäjän viettä. Tuoreen kirjoloheh viettä Itä-Euroopan maihin on vuosi vuodelta lisääntynyt. Vuonna 2016 tuoretta kirjolohta vietiin 3,5 miljoonaa kiloa ja 17 miljoonan euron arvosta. Vuonna 2017 määrä oli lähes samalla tasolla, mutta arvo nousi lähes 20 miljoonaan euroon. Puolet kirjolohesta vietiin Viroon ja lähes neljännekset Valko-Venäjälle ja Puolaan vuonna 2017.

Kuva 14. Norjalaisen tuoreen lohen tuonnin määrä ja reaaliarvo sekä tuoreen kirjolohen viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2012–2017 (Luonnonvarakeskus 2018c).

6. Kalaan erikoistuneella vähittäiskaupalla oli voitollinen vuosi

Vuonna 2016 Suomessa oli 114 kalan vähittäiskauppaan erikoistunutta yritystä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 296 euroa vuodessa (liite 3: taulukko 3.5). Yritysten lukumäärä laski edellisvuodesta seitsemällä yrityksellä ja yrityksiä poistui alalta kaikista kokoluokista. Toimiala työllisti kuitenkin 598 henkilötyövuotta, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Toimiala keskittyi, henkilöstön määrä kasvoi isoissa yrityksissä ja laski keskiuurissa ja pienissä. Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 158 miljoonaa euroa (kuva 15) ja ne kasvoivat kahdella prosentilla. Tuotot nousivat isoissa ja keskiuurissa yrityksissä vähän ja pienten yritysten tuotot pysyivät edellisvuoden tasolla. Kannattavuus parani kaikissa kokoluokissa selvästi. Tappiollisen vuoden 2015 jälkeen toimiala teki lähes seitsemän miljoonan euron voiton. Nettoinvestoinnit putosivat alle miljoonaan euroon. Isojen ja keskiuurten yritysten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttävät. Pienten yritysten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvät.

Kuva 15. Kalaan erikoistuneiden vähittäiskauppayritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2012–2016.

7. Menetelmät ja tulosten luotettavuus

Kalatalouden toimialakatsaus on kalatalouden yritysten viimeisiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin perustuva katsaus suomalaisen merialueen ammattikalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellisesta tilasta.

Tässä laatuselosteessa kuvataan lyhyesti katsauksen tulosten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset tiedot aineistoista ja menetelmistä. Tarkemmat kuvaukset ovat erillisissä tilasto- tai toimialajulkaisuissa, jotka löytyvät Luonnonvarakeskuksen (www.luke.fi) tai Tilastokeskuksen (<http://www.stat.fi/til/yrti/>) internet-sivuilta.

7.1. Aineisto ja menetelmät

Aineistona on käytetty Luonnonvarakeskuksen merialueen ammattikalastusta, vesiviljelyä, kalanjalostusta, ulkomaankauppaa ja kalan tuottajahintoja koskevia tilastoja (<http://stat.luke.fi/>) sekä Tilastokeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kalatalouden yrityksiä koskevia tilinpäätösaineistoja. Tuoreimmat tilastotiedot koskevat yleensä katsauksen julkaisuvuotta edeltävää vuotta. Kalajalosteiden tuotantotilasto tehdään vain joka toinen vuosi. Nimellishinnat ja -arvot ovat elinkustannusindeksillä tai kuluttajahintaindeksillä muunnettu reaalisiksi aikasarjan viimeisimmän vuoden hintatasoon.

Toimialaa ja yrityksiä koskevat taloudelliset tiedot perustuvat kalatalousyrityksiä koskeviin tilinpäätöstietoihin. Tilinpäätöstiedot koskevat kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalan vähittäiskaupan osalta vain yrityksiä, joiden liikevaihto oli tarkasteluvuonna yli 11 296 €. Merialueen ammattikalastuksen ja vesiviljelyn tilinpäätöstiedot koskevat kaikkia päätoimisia yrityksiä ja kalastajia. Yrityskierroksen liikevaihtoraja muuttuu vuosittain, sillä se päivitetään tarkasteltavan vuoden hintatasoon. Alkuperäinen liikevaihtoraja määräytyi sen mukaan, kuinka paljon 0,5 kokoikäistä henkilöä tuotti keskimäärin liikevaihtoa vuodessa. Kalastusyritysten tuloraja laskettiin saaliin arvon perusteella. Tilastokeskuksen keräämä kalatalousyrityksiä koskeva tilinpäätösaineisto on Luonnonvarakeskuksen käytettävissä vasta yritysten tilinpäätöstä seuraavana vuotena, minkä vuoksi tuoreimmat tilinpäätöstiedot ovat katsauksen julkaisuhetkellä kaksi vuotta vanhoja.

Luonnonvarakeskus on tilinpäätösaineistojen pohjalta laskenut taloudelliset tunnusluvut kalatalouden toimialoille. Toimialat ovat kalastusta ja vesiviljelyä lukuun ottamatta jaettu kolmeen kokoluokkaan: suuret yritykset (suurimmat 10 % yrityksistä), keski- ja pienet yritykset (suurimmat 40 % jäljelle jääneistä) ja pienet yritykset. Tästä perusryhmittelystä poiketen kalastusyritykset jaettiin suuriin (> 24 m) ja pieniin (< 24 m) troolareihin, yli 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin ja alle 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin. 10 000 euron vuotuinen liikevaihto on ALV-velvollisuuden raja, joka on vuodesta 2016 lähtien I ja II ryhmän kaupallisen kalastajan tuloraja ammattikalastajarekisterissä. Vielä vuonna 2015 se oli 8500 euroa.

Vesiviljely-yritykset jaettiin tuotantosuunnan mukaan ruokakalatuotantoon meressä, ruokakalatuotantoon sisävesillä, poikastuotantoon, luonnonravintolammikoihin sekä kiertovesikasvatukseen. Näiden tuotantosuuntakohtaisten tunnuslukujen laskennassa käytettiin Tilastokeskuksen tilinpäätösaineiston lisäksi Luonnonvarakeskuksen keräämiä vesiviljely-yritysten tuotanto- ja taloustietoja. Perusjoukkoon kuuluivat kaikki sellaiset vesiviljely-yritykset, joilla oli toimintaa tarkasteluajanjaksona ja jotka ilmoittivat yrityksen päätoimialaksi vesiviljelyn.

Kalatalouden toimialojen laajuutta ja kannattavuutta kuvattiin liiketoiminnan tuotoilla, jalostusarvolla, käyttökatteella ja nettotuloksella.

Liiketoiminnan tuotot sisältävät liikevaihdon lisäksi liiketoiminnan muut tuotot kuten korvaukset, suorat avustukset ja vuokratuotot.

Jalostusarvolla tarkoitetaan toimialan tuottamaa arvonlisää. Jalostusarvo saadaan, kun tuotoista vähennetään aine- ja tarvikkehankinnat, ulkopuoliset palvelut ja muut liiketoimintakulut kuin henkilöstökulut. Jalostusarvo sisältää kansantaloudelle lisäarvoa luovia eriä kuten palkat, pääomakulut, verot ja voiton. Jalostusarvoprosentti on jalostusarvon osuus tuotoista.

Käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökateprosentti kuvaa muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen jäävän tuloksen osuutta liikevaihdosta.

Nettotulos on kannattavuuden mittari, joka kertoo yrityksen tuloksen verojen jälkeen ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Nettotulosprosentti on nettotuloksen osuus liiketoiminnan tuotoista.

Liitetaulukoissa esitetään myös toimialan nettoinvestointeja, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevia tunnuslukuja.

Nettoinvestoinnit ovat toimialan aineelliset ja aineettomat investoinnit.

Vakavaraisuuden tunnusluku omavaraisuusaste kertoo, missä määrin omaisuus on rahoitettu omalla pääomalla.

Rahoituksen riittävyttä ja maksuvalmiutta kuvaa current ratio (likviditeettikerroin). Se mittaa yrityksen kykyä selvittää lyhytaikaisista velvoitteista rahoitus- ja vaihto-omaisuuden avulla.

7.2. Tulosten luotettavuus

Yrityksen toimiala määritetään vuosittain liikevaihtoperusteisesti päätoimialan mukaan. Suurimmat yritykset toimivat usein monella toimialalla. Esimerkiksi ison kalankasvattajan päätoimiala voi olla kalatukkukauppa tai kalanjalostus. Monella kalastusyrityksellä on omaa jalostustoimintaa. Yritys voi olla tukku- tai jalostusyritys riippuen siitä, kuinka suuri osa myynnistä on minäkin vuonna omassa yrityksessä jalostettujen tuotteiden myyntiä. Monella toimialalla toimiva yritys saattaa siten joskus siirtyä toimialalta toiselle. Suurten yritysten siirtyminen voi vaikuttaa koko toimialan tulokseen.

Kalan vähittäiskauppaa koskeva toimiala kattaa vain kalan vähittäiskauppaan erikoistuneet liikkeet. Pääosa kalasta myydään kuluttajille kuitenkin markettien kalatiskien kautta. Markettien myynti kuuluu kalan vähittäiskaupan toimialaan vain siinä tapauksessa, jos kalatiskaaja hoitaa kalan vähittäiskauppaa päätoimialanaan harjoittava yritys.

Suomen kaupallisten kalastajien rekisterissä oli vuoden 2017 lopussa 2 491 toimijaa, joilla kaikilla oli velvollisuus ilmoittaa saaliinsa. Rekisteröityneet kalastajat jaettiin kahteen ryhmään kalastuksesta saatavan liikevaihdon mukaan niin, että ryhmien rajana oli 10 000 euron liikevaihto. Ryhmään 1 kuului noin 400 kaupallista kalastajaa, jotka saivat kalastuksesta liikevaihtoa yli 10 000 euroa vuodessa. Toimialakatsaus koskee nykyisellään kaikkia kaupallisia merialueen ammattikalastusyrityksiä, jotka ovat ilmoittaneet saalista. Sisävesikalastusyrityksistä ei ole käytettävissä taloudellisia tunnuslukuja.

Kaikki toimialakohtaiset tunnusluvut eivät ole suoraan keskenään vertailukelpoisia, koska kalastuksen ja vesiviljelyn toimialoilta on tarkasteluun otettu mukaan muista toimialoista poiketen pieniä yrityksiä, joiden liikevaihto jää alle 11 296 euron.

Pienten yritysten kannattavuutta koskevat tunnusluvut antavat todellisuutta myönteisemmän kuvan, koska pienyrittäjät eivät yleensä maksa itselleen palkkaa vaan ottavat tulonsa yrityksen tuloksesta. Tilastokeskus korjaa pienten yritysten tulosta laskennallisella palkkakorjauksella (noin 2 500 €/kk). Palkkakorjausta ei ole tässä katsauksessa otettu huomioon, koska kalatalouden toimialalla pääosa yrityksistä on kausiluonteisesti toimivia pienyrityksiä.

Viitteet

- Suomen virallinen tilasto: Kalanjalosteiden tuotanto 2015 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [13.10.2016]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalajalosteiden-tuotanto>.
- Suomen virallinen tilasto: Kalan tuottajahinnat 2017 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [9.5.2018]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalan-tuottajahinta>.
- Suomen virallinen tilasto: Kaupallinen kalastus merellä 2017 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [23.5.2018]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/ammattikalastus-merella>.
- Suomen virallinen tilasto: Kalan ulkomaankauppa 2017 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [22.3.2018]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalan-ulkomaankauppa>.
- Suomen virallinen tilasto: Vesiviljely 2017 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [28.6.2018]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/vesiviljely>.

Liitteet

Liite 1. Kalatalouden toimialojen yritysmäärät, henkilötyövuodet, tuotot ja jalostusarvo vuonna 2016.

Toimiala	Yrityksiä, kpl	Muutos v:sta 2015 (%)	Henkilöstö, htv	Muutos v:sta 2015 (%)	Tuotot, milj. €	Muutos v:sta 2015(%)	Jalostusarvo, milj. €	Muutos v:sta 2015(%)
Kalastus	1298	3	300	-16	37	-5	19	11
Vesiviljely	173	-2	340	-4	74	10	20	18
Jalostus	134	-1	753	-6	311	3	44	-1
Tukkukauppa	60	3	511	7	322	15	35	34
Vähittäiskauppa	114	-6	598	10	158	2	27	51
Yhteensä	1779	2	2502	-1	901	7	146	18

Liite 2. Kalatalouden toimialojen kymmenen suurimman yrityksen osuus toimialan kokonaistuotoista vuosina 2010–2016.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ammattikalastus merellä	45	50	52	52	50	47	48
Vesiviljely	46	50	50	51	51	51	53
Jalostus	77	77	76	81	85	83	84
Tukkukauppa	82	80	80	82	83	83	85
Vähittäiskauppa	79	80	84	85	86	86	87

Liite3. Kalatalouden laajuus, kannattavuus, investoinnit ja vakavaraisuus vuonna 2016.

Liite 3.1. Kalastuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2016 sekä muutos vuodesta 2015.

Tunnusluvut	KALASTUS																	
	Isot troolarit				Pienet troolarit				Rannikkokalastus, yli 10 000 e				Rannikkokalastus, alle 10 000 e				Yhteensä	
Toimialan laajuus	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %
Yrityksiä	18	0	8	28	8	216	-31	1036	15	1298	3	300	-16					
Henkilöstö	83	17	41	14	77	-22	99	-35										
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %			
Tuotot	19,7	100	4	7,1	100	-9	7,0	100	-26	2,9	100	20	36,7	100	-5			
Jalostusarvo	9,8	50	36	3,5	49	6	4,4	63	-22	1,4	48	27	19,1	52	11			
Käyttökate	6,0	30	76	2,1	30	0	3,9	56	-24	1,3	45	30	13,3	36	13			
Nettotos	2,6	13	332	0,8	11	-28	2,9	41	-24	0,2	7	166	6,5	18	25			
Toimialan investoinnit	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %			
Nettoinvestoinnit	1,7	9	-59	0,6	9	-20	1,1	15	134	0,5	18	-77	4,0	11	-49			
Toimialan vakavaraisuus	%	Muutos, %	%	Muutos, %	%	Muutos, %	%	Muutos, %	%	Muutos, %	%	Muutos, %	%	Muutos, %				
Omanvaraisuus	13	117	43	2	70	-7	81	-12	45	-13								
Current ratio	1	67	2,5	32	1,8	6	4,3	-10	1,4	17								
Toimialan tuottavuus	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %				
Liikevaihto/htv	231,5	-10	165,4	-19	72,4	-1	23,9	85	113,1	16								
Jalostusarvo/htv	118,1	16	85,4	-7	57,1	1	14,1	95	63,7	32								
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %			
Tuotot	1 094	100	4	253	100	-16	33	100	8	28	100	3	28	100	-8			
Jalostusarvo	546	50	37	125	49	-3	20	62	13	15	52	7	15	52	7			
Käyttökate	335	31	76	76	30	-9	18	55	9	10	36	9	10	36	9			
Nettotos	145	13	344	29	11	-34	13	41	10	5	18	22	5	18	22			

Omanvaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono
 Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.2. Vesiviljelyn laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2016 sekä muutos vuodesta 2015.

		VESIVILJELY																	
		Ruokakalatuotanto meressä			Ruokakalatuotanto sisävesissä			Kiertovesikaasvatust			Poikaskalatuotanto			Luonnonravintolammit			Yhteensä		
Toimialan laajuus		Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %	Kpl	Muutos, %
Yrityksiä		28	-7	17	6	7	0	26	-13	95	2	19	-47	173	-2	340	-4		
Henkilöstö		140	3	26	0	42	50	114	-11										
		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Toimialan kannattavuus		42,7	100	19	4,7	100	14	4,6	100	15	19,1	100	-7	2,6	100	0	73,7	100	10
Tuotot		12,5	29	66	1,4	30	27	-1,4	-30	-449	6,8	36	-6	1,0	38	0	20,4	28	18
Jalostusarvo		7,8	18	188	0,6	13	99	-3,3	-72	-265	1,9	10	5	0,5	19	149	7,5	10	78
Käyttökate		5,0	12	1561	0,3	6	0	-4,9	-107		1,3	7	548	0,1	4	-80	1,8	2	38
Nettotulos																			
		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Toimialan investoinnit		1,2	3	-13	0,1	3	-15	0,0	0	0	0,6	3	192	0,1	5	68	2,2	3	17
Nettoinvestoinnit																			
		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Toimialan vakavaraisuus																			
Omaraisuus		31	-11	69	-1	2	-86	56	-5	47	31	28	-28	47	31	24	1,6	1,6	-16
Current ratio		1,8	-5	3,5	3	0,9	-25	2,0	-13	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
		1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %
Toimialan tuottavuus		289,0	12	181,8	16	86,1	-36	161,5	5	133,8	87	204,4	11	59,9	23				
Liikevaihto/htv		89,6	61	54,4	29	-33,3	-335	59,7	5	52,3	86								
Jalostusarvo/htv																			
		1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %	1 000 €	Muutos, %
Yrityksen kannattavuus keskimäärin		1 524	100	27	278	100	8	651	100	14	734	100	8	28	100	-3	426	100	11
Tuotot		446	29	78	82	30	19	-200	-31	-449	262	36	9	11	38	-3	118	28	20
Jalostusarvo		277	18	204	35	13	68	-470	-72	-269	75	10	27	5	18	103	43	10	82
Käyttökate		177	12	2529	16	6	256	-698	-107	-123	49	7	46	2	6	-69	10	2	523
Nettotulos																			

Omaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono
 Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.3. Kalanjälösten laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2016 sekä muutos vuodesta 2015.

KALANJÄLÖSTUS														
Tunnusluvut	Isot yritykset				Keskisuuret yritykset				Pienet yritykset				Yhteensä	
	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %
<i>Toimialan laajuus</i>														
Yrityksiä	13	-7			54	0			67	-1			134	-1
Henkilöstö	519	-6			214	-4			19	-30			753	-6
<i>Toimialan kannattavuus</i>														
Tuotot	269,3	100	3	37,6	100	3	3,8	100	-12	310,7	100	3		
Jalostusarvo	33,8	13	-2	9,7	26	5	0,8	21	-28	44,3	14	-1		
Käyttökate	11,9	4	3	2,4	6	9	0,4	11	-34	14,6	5	2		
Nettotulos	4,7	2	-2	0,8	2	33	0,2	5	0	5,7	2	1		
<i>Toimialan investoinnit</i>														
Nettoinvestoinnit	2,6	1	13	1,6	4	59	0,1	3	0	4,3	1	22		
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>														
Omaraisuus	36	0			21	11		65	103		35	6		
Current ratio	1,2	-8			1,1	-8		2,3	92		1,2	0		
<i>Toimialan tuottavuus</i>														
Liikevaihto/htv	518,0	10			174,0	8		194,0	23		411,0	10		
Jalostusarvo/htv	65,0	4			45,0	9		41,0	0		59,0	7		
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>														
Tuotot	20 714	100	11	696	100	3	57	100	-10	2 318	100	4		
Jalostusarvo	2 602	13	6	179	26	5	12	21	-25	330	14	1		
Käyttökate	912	4	11	44	6	10	6	11	-25	109	5	3		
Nettotulos	364	2	5	14	2	39	2	4	-34	42	2	2		

Omaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.4. Kalatukukaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2016 sekä muutos vuodesta 2015.

KALATUKUKAUPPA														
Tunnusluvut	Isot yritykset				Keskisuuret yritykset				Pienet yritykset				Yhteensä	
	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %
<i>Toimialan laajuus</i>														
Yrityksiä	6	0			24	4			30	3			60	3
Henkilöstö	263	4			227	18			22	-31			511	7
<i>Toimialan kannattavuus</i>														
Tuotot	229,6	100	18	88,0	100	10	4,2	100	-23	321,9	100	15		
Jalostusarvo	24,1	10	47	10,9	12	22	0,4	10	-67	35,4	11	34		
Käyttökate	10,0	4	137	1,5	2	274	-0,3	-7	-200	11,1	3	130		
Nettotulos	6,7	3	271	-0,9	-1	44	-0,5	-12	-149	5,2	2	5081		
<i>Toimialan investoinnit</i>														
Nettoinvestoinnit	0,9	0	-57	2,7	3	145	0,10	2	1674	3,7	1	19		
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>														
Omaraisuus	45	7			18	20		-37	-436	36	3			
Current ratio	2,2	29			1,0	0		0,7	-36	1,7	13			
<i>Toimialan tuottavuus</i>														
Liikevaihto/htv	873,0	14			385,0	-7		193,0	14	629,0	7			
Jalostusarvo/htv	92,0	41			48,0	4		17,0	-55	69,0	25			
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>														
Tuotot	38 272	100	18	3 666	100	5	142	100	-24	5 364	100	11		
Jalostusarvo	4 012	10	48	455	12	17	13	9	-69	590	11	29		
Käyttökate	1 659	4	136	61	2	305	-9	-6	-200	186	3	123		
Nettotulos	1 113	3	271	-39	-1	44	-17	-12	-239	87	2	8568		

Omaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono
 Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.5. Kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2016 sekä muutos vuodesta 2015.

Tunnusluvut	KALAN VÄHITTÄISKAUPPA													
	Isot yritykset				Keskisuuret yritykset				Pienet yritykset				Yhteensä	
	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %	Milj. €	%	Kpl	Muutos, %
<i>Toimialan laajuus</i>														
Yrityksiä	11	-8			46	-6			57	-5			114	-6
Henkilöstö	473	14			106	-3			19	-5			598	10
<i>Toimialan kannattavuus</i>														
Tuotot	137,5	100	1	17,6	100	4	2,9	100	0	158,0	100	2		
Jalostusarvo	20,3	15	49	6,1	35	64	0,8	28	33	27,2	17	51		
Käyttökate	3,6	3	224	3,1	18	243	0,6	21	49	7,3	5	528		
Nettotulos	0,9	1	113	5,3	30	5181	0,4	14	99	6,6	4	200		
<i>Toimialan investoinnit</i>														
Nettoinvestoinnit	0,4	0	-96	0,3	2	199	0,0	0	0	0,7	0	-93		
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>														
Omaraisuus	38	-3			27	-29		76	33		35	-10		
Current ratio	1,1	-8			1,4	-7		5,0	257		1,1	-8		
<i>Toimialan tuottavuus</i>														
Liikevaihto/htv	290,0	-11			147,0	-5		150,0	5	260,0	-8			
Jalostusarvo/htv	43,0	30			57,0	67		43,0	34	45,0	36			
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>														
Tuotot	12.498	100	11	383	100	11	51	100	6	1.386	100	8		
Jalostusarvo	1.845	15	62	132	34	73	14	27	27	238	17	59		
Käyttökate	325	3	232	68	18	276	11	22	83	64	5	555		
Nettotulos	79	1	114	116	30	11458	7	14	74	58	4	207		

Omaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono
 Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

luke.fi

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
00790 Helsinki
puh. 029 532 6000